

Hitler'in Sovyetler Birliği'ne Karşı Savaşı, Aynı Zamanda ABD İçin Bir Vekalet Savaşıydı

WERNER RÜGEMER*

Dr.
Yazar

**Dr. Werner Rügemer, 1941 doğumlu, Almanya'nın Köln kentinde yaşayan bir düşünürdür. Münih, Berlin ve Paris'te dilbilim, ekonomi ve felsefe okudu. 1975-1990 yılları arasında Demokratische Erziehung dergisinin editörlüğünü yaptı; 1998-2017 yılları arasında Köln Üniversitesi'nde öğretim üyesi olarak çalıştı. Yeni Teknoloji - Eski Toplum. Silicon Valley (1985, Almanca, Rusça ve Macarca baskı); 21. Yüzyılın Kapitalistleri (2018, Almanca, Fransızca, İtalyanca, Rusça ve Çince baskı); Ölümcül Dostluk. ABD I. Dünya Savaşı'ndan II. Dünya Savaşı'na Avrupa'yı Nasıl Fethetti (2023, Almanca baskı) yazdığı kitaplardan bazılarıdır. Dünya Politik Ekonomi Derneği (WAPE) Konsey üyesidir.*

ORCID: 0000-0001-2848-0017

e-posta: werner.ruegerner@posteo.de

Geliş Tarihi: 07.11.2025

Kabul Tarihi: 31.01.2026

Atf: Rügemer, W. (2026). Hitler'in Sovyetler Birliği'ne karşı savaşı, aynı zamanda ABD için bir vekalet savaşıydı. *BRIQ Kuşak ve Yol Girişimi Dergisi*, 7(2), 221-238.

ÖZ

Bu makale, Adolf Hitler'in Sovyetler Birliği'ne karşı savaşını, ABD'nin sosyalizme karşı mücadelede bir vekalet savaşı olarak kullandığını savunmaktadır. ABD'li kapitalistler, kamuoyu nezdinde tarafsızlıklarını korumalarına ve sonradan müttefik olmalarına rağmen, 1920'lerden itibaren Avrupadaki faşist rejimleri—özellikle Nazi Almanyasını—siyasi, ekonomik ve teknolojik olarak sistematik bir şekilde desteklemişlerdir. Ford, General Motors, IBM ve Standard Oil gibi büyük Amerikan şirketleri, Wehrmacht'a hayati askeri malzeme, teknoloji ve finansal hizmetler sağlayarak Hitler'in yıldırım savaşlarını ve Sovyetler Birliği'ne karşı imha savaşını mümkün kılmıştır. Wall Street tarafından yönlendirilen ve Hitler'in savaş bankası olarak görev yapan Uluslararası Ödemeler Bankası (BIS), yağmalanmış altın ve kaynakların transferini kolaylaştırarak II. Dünya Savaşı boyunca bölge dışı alanlarda faaliyetlerini sürdürmüştür. ABD, Stalingrad'dan sonra Sovyetler Birliği'ne sınırlı Lend-Lease yardımı sağlamış ve ikinci cephenin açılmasını 1944'e kadar ertelemiştir. Savaş sonrasında ABD, Nazi işbirlikçilerini korumuş ve Marshall Planı aracılığıyla anti-komünist ekonomik yeniden yapılanma için BIS'i kullanmaya devam etmiştir. Bu durum, ABD'nin asıl amacının faşizmi yenmek değil, kapitalizmin baş düşmanı olarak Sovyetler Birliği'ni yok etmek olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: ABD şirketleri, anti-komünizm, Nazi Almanyası, Uluslararası Ödemeler Bankası (BIS), vekalet savaşı.

Hitler's War Against the Soviet Union: Also, a Proxy War for the US

ABSTRACT

This article argues that the United States utilized Adolf Hitler's war against the Soviet Union as a proxy war to combat socialism. While publicly maintaining neutrality and later becoming an ally, US capitalists systematically supported fascist regimes in Europe—particularly Nazi Germany—politically, economically, and technologically from the 1920s onward. Major American corporations, including Ford, General Motors, IBM, and Standard Oil, provided crucial military supplies, technology, and financial services to the Wehrmacht, enabling Hitler's blitzkriegs and war of annihilation against the USSR. The Bank for International Settlements (BIS), dominated by Wall Street and serving as Hitler's war bank, facilitated the transfer of looted gold and resources while maintaining extraterritorial operations throughout World War II. The US only provided limited Lend-Lease aid to the Soviet Union after Stalingrad, delaying the opening of a second front until 1944. Post-war, the US protected Nazi collaborators and continued using the BIS for anti-communist economic restructuring through the Marshall Plan, demonstrating that the primary American objective was not defeating fascism but destroying the Soviet Union as the main enemy of capitalism.

Keywords: anti-communism, Bank for International Settlements (BIS), Proxy war, Nazi Germany, US corporations.

Giriş

ABD’NİN II. DÜNYA SAVAŞI’NDA SOVYETLER Birliği’ni desteklediği bilinir. Ancak ABD’nin Avrupa’daki asıl düşmanı sosyalizmdi, bu yüzden 1922’den itibaren tüm faşist diktatörleri silahlandırdılar—özellikle Hitler’i, Sovyetler Birliği’ne karşı imha savaşında da dahil olmak üzere.¹

Versay: “Komünist Dünya Devrimi”ne Karşı Bir Plan

ABD Başkanı Woodrow Wilson, ABD’nin tarafsız kalacağına ve Avrupa’da yaklaşan savaşa asla girmeyeceğine dair söz vererek 1912 seçimlerini kazanmıştı. Ancak savaş 1914’te başlar başlamaz, Wall Street bankaları ve bağlı şirketleri savaşa girdi. Aynı zamanda, Wilson yönetimindeki ABD hükümeti, 1917’ye kadar üç yıl boyunca kamuya karşı tarafsızlığını korudu.

Wall Street, ABD Başkanı Wilson’a Karşın Savaş Gidiyor

Wall Street ve şirketler, savaşın başında Avrupa’daki müttefiklere kredi ve malzeme sağladı. Bu ülkeler, tarihteki en büyük orduları donatmak için kendi sanayi kapasitelerine sahip değillerdi: İngiltere’nin 8,9 milyon, Fransa’nın 8,4 milyon, İtalya’nın 5,2 milyon, Rusya’nın 5 milyon, Sırbistan’ın 700 bin ve Belçika’nın 267 bin askeri vardı.

Ancak ABD’li kapitalistler düşmanlara, yani 13,2 milyon askeri olan Almanya’ya ve 9 milyon askeri olan Avusturya-Macaristan’a da kredi ve malzeme sağladı. Bu durum, ABD’nin Nisan 1917’de Almanya’ya ve Aralık 1917’de Avusturya-Macaristan’a savaş ilan ettiği, savaşın bitiminden bir yıl öncesine kadar süren savaşın ilk üç yılı

boyunca (1914-1917) böyleydi.

Carnegie Steel, US Steel, DuPont (cephane), Guggenheim (hammaddele), General Electric ve Westinghouse (elektrik ürünleri), Grace (kimyasallar), International Nickel, Standard Oil, Anaconda (bakır), Armour (konserve et), Goodyear ve Firestone (kauçuk lastikler) ve AT&T (telefon, kablolar); diğer birçok ABD şirketi de gemi, uçak motoru, tahıl, ayakkabı ve üniforma gibi ürünler tedarik etti. Kredi koşullarına göre, Avrupalılar mümkün olduğunca çok şeyi ABD şirketlerinden almak zorundaydı.

Savaş 1917’de siper savaşına dönüştüğünde ve hiçbir taraf kazanamadığında, Wilson “zaferden yoksun barış”ı savundu: eğer savaş çıkmazda birerse, herkes için adalet ve kolektif güvenlikle bir barış antlaşması daha kolay elde edilebilir; eğer ABD şimdi müttefiklerine zafer kazanmaları için yardım ederse, ölümcül şiddet döngüsü devam edecekti: Özel çevrelerde Wilson buna “uygarlığa karşı bir suç” dedi.

Wall Street, ABD’yi Askeri Olarak da Savaşa Girmeye Zorluyor

Ancak bankalara ve şirketlere kredi geri ödemelerini ve kârlarını güvence altına almak için, Wall Street savaşın devam etmesini istedi: Birincisi, Müttefiklere malzeme tedarikine devam ederek; ikincisi, ABD’yi silahlandırarak; ve Avrupa savaşına askeri olarak da girerek. Böylece Wilson hızla fikrini değiştirdi ve “uygarlığa karşı suç” işledi.

Aynı zamanda, savaşa girmeye karşı çıkanlar, 1917’de çıkarılan Casusluk Yasası (Espionage Act) kapsamında düşman için casusluk yaptıkları gerekçesiyle tutuklandı. Sosyalist Parti’nin başkanlık seçimleri adayı Eugene Debs 10 yıl hapse

mahkûm edildi. 1918'de Ayaklanma Yasası (Sedition Act) eklendi: Yeni kurulan iki komünist partinin binlerce üyesi tutuklandı ve birçoğu sınırışı edildi. Yeni anti-kapitalist sendika Dünya Sanayi İşçileri Birliği'nin (IWW) 165 yetkilisi tutuklandı, çoğu mahkûm edildi. Sosyalist Parti'nin gazetesi yasaklandı, ancak önde gelen gazete New York Times hemen savaş moduna geçti (Zinn, 1999: 361).

2 Nisan 1917'de Başkan Wilson, Kongre'ye daha önce ilan ettiğinin tam tersini açıkladı: ABD tarafsız kalmayacak, aksine şimdi "barışsever demokrasilerin haçlı seferine" Tanrı'yı çağırarak önderlik edecekti: "Tanrı ABD'ye yardım etsin, başka türlü hareket edemez!"

Profesyonel Uydurma Haber Üretiminin Doğuşu

Wilson bu amaçla kitle propagandası da organize etti. Hükümet, eski sosyalistler, psikanalistler, gazeteciler ve siyaset bilimciler ile seçkin Harvard Üniversitesi mezunu Walter Lippmann da dahil olmak üzere, Halkla İlişkiler Komitesi'ni (CPI) kurdu.

Kısa sürede, ABD geneline 75.000 iyi ücretli ajitator gönderildi. Onlara dört dakikalık adamlar denildi: Standart dört dakikalık bir konuşma yapıyorlardı, ki bu konuşma Alman İmparatorluğu'nu şeytani bir canavar olarak tasvir ediyor ve ABD'nin savaşa girmesini teşvik ediyordu.

Hollywood, Alman imparatorunun "Berlin Canavarı" olarak tasvir edildiği filmler için çok para aldı; Alman askerleri bakirelere tecavüz eden kükreyen maymunlar olarak tasvir edildi.

CPI, modern, profesyonel olarak organize edilmiş, devlet-özel ABD uydurma haber üretiminin başlangıcı olarak kabul edilir.

Tükenmiş Avrupalılar Üzerinde Kolay Zafer

1918 yılının Mayıs ayına kadar Avrupa kıtasında tam teçhizatlı ve tam kadrolu olmayan sadece bir milyon askerle, ABD birkaç ay içinde tamamen tükenmiş düşmanlarına karşı galip geldiğini gösterebildi. Ateşkes 11 Kasım 1918'de imzalandı.

ABD ordusu Wall Street'in görevini yerine getirmişti: Bir suçlu ve bir kaybeden, yani bir ödeme vardı: Almanya.

Lenin'in Devrimi: En Büyük Demokratik Olay

I. Dünya Savaşı sonrası, ABD Başkanı Woodrow Wilson tarafından yönetilen Versay "barış" konferansı, barışa değil, "Bolşevik doktrinin Batı'ya ilerlemesi"ne karşı mücadelede ABD'nin "ulusal çıkarına" yönelikti. Aslında, "Bolşevik tehdidi"nin propaganda sahnesi, temelde demokrasi- nin dünya çapında ilerlemesine karşı yöneltmişti.

Örneğin, ABD'nin kapitalist, politik ve askeri seçkinleri, 1912'de Sun Yat-Sen tarafından kurulan Çin Cumhuriyeti'nin kuruluşunu bir tehdit olarak gördüler; bu durum 1920'lerde, faşist bir Hitler hayranı olan General Çan Kay-Şek'e, Cumhuriyet'i devirmek için altmış yılı aşkın süren kapsamlı ABD desteğinde kendini gösterdi.

Örneğin, Bolşevikler tarafından Kasım 1917'de Rusya'da düzenlenen Kurucu Meclis seçimleri, ABD'dekilerden çok daha demokratikti: "En az 44 milyon Rus sandığa gitti. O zamanlar bu, halk iradesinin şimdiye kadarki en büyük ifadesiydi. Kasım 1917 seçimlerine katılan Rus sayısı, 1916 başkanlık seçimlerine katılan Amerikalı sayısından üç kat fazlaydı." Rusya'da on iki parti seçime katıldı, devrim partileri oyların %80'ine yakınını aldı: bu o zamanlar "demokrasi tarihindeki en büyük olaydı" (Tooze, 2015: 111).

1918: ABD, Rusya'nın İşgaline Önderlik Ediyor

İşte bu yüzden ABD şimdi gerçek düşmanını açıkladı. Wilson'un Dışişleri Bakanı Robert Lansing, Sovyet hükümetinin, Çar'ın Yahudi karşıtı ve otokratik hükümetinden çok daha fazla korkulması gereken bir hükümet olduğunu ilan etti. Bu nedenle Sovyetler, "Amerika Birleşik Devletleri'nin doğal düşmanları olarak ortadan kaldırılmalıdır" (Tooze, 2015: 185).

Böylece 1918'de ABD, sosyalist hükümeti devirmek için, müttefiklerin askeri güçleriyle ve Japonya, Finlandiya, Romanya ve Baltık devletleri gibi otokratik devletlerle birlikte Rusya'yı işgal etti. ABD ayrıca daha önce vahşi bir canavar olarak

savaştığı Alman İmparatorluğu'nun Alman İmparatorluğu'nun ordusunu da yanına aldı. Bu, İngiliz Savaş Bakanı Winston Churchill'in "14 gücün seferi" hakkında coşkuyla konuşmasına olanak sağladı.

Bunun yanı sıra, ABD, Çarlık generalleri Denikin, Semyonov, Diterichs, Krasnov, Yudenich, Kaledin ve özellikle Kolçak'a para ve silah desteği sağladı. Beyaz Muhafızlar olarak, ülke genelinde oluşan Sovyetlere karşı Çarlık ordusunun kalıntılarıyla savaştılar.

Ancak sosyalist devrim için halk desteği çok güçlüydü. Batı destekli Çarlık generalleri acımasız savaş ağalarına dönüştüler. Aynı zamanda binlerce subay ve hatta general Kızıl Ordu'ya geçti; 1925'te Kızıl Ordu Genelkurmay Başkanı olan General

Woodrow Wilson, Paris'e giderken Londra'da birlikleri denetliyor
(Fotoğraf: The World War, t. y.).

Mihail Tuhachevski de bunlardan biriydi. On binlerce Beyaz Muhafız da taraf değiştirdi.

Böylece ABD önderliğindeki anti-komünist ittifak hızla çöktü ve demokrasi ve sosyalizme karşı yenildi.

Versay Barış Konferansı: Wilson ile Bir Sonraki Savaşa

Ancak ABD'li kapitalistler ve müttefikleri hedeflerinden vazgeçemediler. Rusya'dan çekildikten sonra Wilson, 1919'da Versay "barış" konferansına başkanlık etti. Orada, bir sonraki savaşa hazırlandı - elbette açıktan veya bilinçli olarak değil, ancak Müttefiklerle aldığı kararlar ve almadığı kararların ardındaki mantıkla.

Batı kapitalist demokrasilerinde, özellikle ABD'de, özel bankalar ve şirketler tarafından desteklenen politikacılar, eylemlerini ve bunların sonuçlarını açıkça açıklamamalı, açıklamak istememeli ve açıklayamamalıdır - bu onların işidir. Halka demokrasi, barış ve refah vaat ederler, ancak gerçek önlemleriyle bu vaatleri baltalarlar. Bu genellikle nüfusun çoğunluğu tarafından yavaş yavaş ve çok daha sonra fark edilir. 1919'daki Versay'dan II. Dünya Savaşı'nın patlak vermesine kadar 20 yıl geçti, ancak bu süreçte birçok ara adım vardı. Gerçek demokratlar ve Marksistler bunu o zaman hemen fark ettiler, ancak onlara karşı savaşıldı ve hatta öldürüldüler. Hitler gibileri ise, buradan yola çıkarak demagogilerini geliştirdiler ve bu demagogiler, I. Dünya Savaşı'nı büyük bir savaş haline getiren ve II. Dünya Savaşı'na yol açanların yardımıyla gerçeğe dönüştü. Bu kişiler, savaşın hazırlık aşamasında bile büyük karlar elde edeceklerdi. Almanya Versay'da dışlandı. Müttefik delegasyonları, Wall Street avukatı John Foster Dulles ve banker Jean Monnet gibi sermaye temsilcileri tarafından

yönlendirildi: Sonraki on yıllarda Dulles, Hitler'i desteklemek dahil olmak üzere ABD kurumsal ve savaş çıkarlarını temsil etti (Kinzer, 2013: 49). II. Dünya Savaşı sırasında, Fransız kökenli ABD bankacısı Monnet, Fransa'nın faşist işbirlikçi hükümetini (Vichy hükümeti) temsil etti ve aynı zamanda ABD hükümetinde çalıştı; savaş sonrasında da "Avrupa'nın kurucu babası" oldu. Yani, daha sonra "Avrupa Birliği" olarak da bilinen ABD önderliğindeki sermaye bürokrasisinin (Rügemer, 2020: 64).

Savaş Nedenleri Devam Ediyor

Almanya savaşın sorumlusu ilan edildi ve teorik olarak Müttefik Devletlere savaş zararları için tazminat ödemekle yükümlü kılındı. Ancak bu, Versay Antlaşması'nda (Madde 231) bağlayıcı hale getirilmedi - ABD, Fransa, İngiltere ve İtalya'yı anlaşmaya zorladı ve daha sonra bunu kendi başına uygulama hakkını saklı tuttu.

Wilson, Ocak 1918'de yayınladığı 14 maddelik büyük barış bildirisinde, tüm uluslar için demokratik kendi kaderini tayin hakkı ve eşit haklar, küresel silahsızlanma ve Milletler Cemiyeti'nin kurulmasını talep etmişti - ancak Wilson yalan söylemişti: ABD, Latin Amerika'daki "arka bahçesinde" Porto Riko'yu ve Asya'daki Filipinler'i sivilileri katlederek ele geçirmişti. Bu bölgelere devlet statüsü tanınmadı, diktatörlükle yönetildiler ve "bağımlı bölgeler" olarak yağmalandılar. Bu nedenle, Wilson'un 14 maddelik bildirisinde vaat ettiklerinin tam tersi, Wilson'un liderliğinde Versay'da başlatıldı (Baker, 1923):

*Sadece Almanya silahsızlanmak zorunda kaldı.

*Wilson, Ho Chi Minh'in temsil ettiği Vietnam kurtuluş hareketinin tüm destek taleplerini reddetti.

*Kendisi de bir (neo)sömürge gücü olan ABD, Avrupa Müttefiklerinin sömürgeciliğini de güçlendirdi: tüm koloniler Alman İmparatorluğu'ndan alındı, ancak devam eden koloniler olarak Fransa, İngiltere ve Japonya gibi diğer sömürge güçlerine tahsis edildi. 1895'te Çin'in Formosa (Tayvan) adasını ele geçirmiş olan yeni sömürgeci güç Japonya, böylece Çin'deki eski Alman kolonisi Kiautschou'yu aldı ve orada daha fazla sömürgeci fetihler yapmaya teşvik edildi.

*Klasik sömürge modelini izleyen Fransız-İngiliz Sykes-Picot Anlaşması, yeni sınırlarla Filistin'i istikrarsızlaştırdı ve Filistin'in işgaliyle Batı'nın etkisi altındaki çatışma durumlarına yol açarak, 2025'te ABD'nin vekil savaşçısı İsrail tarafından gerçekleştirilen soykırımı sonuçlandı.

*ABD, Milletler Cemiyeti'ni kurdu, ancak hiçbir zaman bu cemiyete katılmadı. Bunun yerine, 1921'den itibaren çeşitli savaşan taraflarla bireysel anlaşmalar imzaladı. Böylece, Berlin Antlaşması ile ABD, Almanya'ya daha fazla ilerlemesini düzenledi: Müttefiklere tazminat ödemesi için Alman İmparatorluğu'na krediler, Berlin'de ABD gözetiminde yeniden yapılanma için krediler, ABD şirketlerinin şubelerinin kurulması ve diğer nüfuz biçimleri.

ABD, Avrupa'daki Tüm Faşist Diktatörlükleri Destekliyor

Böylece, savaştan sonra ABD'nin Avrupa'ya erişimi, yatırımlar ile birlikte yalanlarla imal edilen "Bolşevik tehdidi"ne karşı mücadelede devam etti. ABD, işçi hareketlerini ve demokrasiyi yok ettikleri ve ücretleri düşük tuttukları için tüm faşist diktatörleri destekledi. Her şeyden önce, Almanya'daki diktatörlük siyasi, ekonomik, teknolojik olarak ve medya aracılığıyla desteklendi.

Bu da, Hitler'in ABD kapitalistleri adına Sovyetler Birliği'ne karşı yürüttüğü vekalet savaşı da dahil olmak üzere, kârlı bir II. Dünya Savaşı'nın önünü açtı.

İtalya 1922: Mussolini

Birçok Avrupa ülkesinde olduğu gibi, İtalya'daki işçiler de 1917'den beri savaşa karşı grev yapıyor ve işçi konseyleri kuruyorlardı. 1920'de bir milyon işçi fabrikalarını işgal etti. Antonio Gramsci önderliğindeki Komünist Parti hızla etkili oldu.

Ancak eski sosyalistten dönüşmüş Benito Mussolini'nin faşist Siyah Gömlekli mangaları genel grevi vahşice bastırdı. 1922'de Mussolini, Katolik kilisesi ve Vatikan'ın kutsamasıyla Kral Emanuele III tarafından hükümet başkanlığına tahta çıkarıldı.

"Duce" (lider) Mussolini, ABD'li kapitalistler tarafından önde gelen bir Avrupalı figür olarak kutlandı. Çelik şirketi US Steel'in kurucusu Elbert Gary, bankerler John P. Morgan ve Andrew Carnegie ile birlikte 1923'te şöyle bir talebi gündeme getirdi: "Bizim de bir Mussolini'ye ihtiyacımız var." *Time*, *Fortune* ve *Life* dergilerinin yayıncısı Henry Luce, Duce'yi "günümüzün en önemli siyasi lideri" olarak sundu. İtalya'daki ABD büyükelçisi Washburn Child, Faşist Parti'ye katılarak tüm diplomatik teamülleri çiğnedi. Gramsci ise hapse atıldı ve hapishanede öldü (Behnen, 1999).

ABD finansal seçkinleri, "Bolşevik tehdidi"nin sona erdiğine dair memnuniyetlerini ifade ettiler. ABD, İtalya'nın savaş borçlarının %80'ini affetti. 1923'te Uluslararası Ticaret Odası'nın ikinci toplantısı ABD önderliğinde Roma'da gösterişli bir şekilde yapıldı; 1.000 iş adamı katıldı; en büyük ve en önde gelen heyet, 200 üyesiyle ABD'den geldi.

ABD bankaları ve şirketleri, FIAT (otomobil),

Pirelli (oto lastikleri) ve Montecatini (kimyasallar) gibi büyük şirketlerden hisse satın aldılar. Ford bir fabrika açtı. Bank of America, Chase National Bank ve National City Bank gibi ABD bankaları şubeler açtı ve altyapı inşaatı ve yeniden silahlanma için kredi sağladı.

1935'te İtalya, Etiyopya kolonisindeki bir ayaklanmaya karşı savaş açtı. "Habeşistan Savaşı", ABD'nin Ford, General Motors (GM) ve Standard Oil'den askeri araçlar ve yakıt yardımıyla, şimdiye kadarki en motorize savaş ve "ilk faşist imha savaşı" oldu (Asserate & Mattioli, 2006).

Portekiz: Salazar

Portekiz'de, 1910'da devrim monarşiyi ortadan kaldırdı ve bir cumhuriyet kuruldu. Bir darbeden sonra, Katolik Kilisesi tarafından desteklenen ekonomi profesörü Antonio Salazar, 1928'de Maliye Bakanı olarak atandı ve 1932'den itibaren Mussolini'nin örneğini takip ederek diktatör olarak hüküm sürdü: "Portekiz'i komünizmden kurtarın!"

New York'taki Fordham Üniversitesi, Salazar'a 1938'de fahri doktora verdi. 1940'ta Life dergisi, "şimdiye kadarki en iyi diktatör, Henry Navigator'dan beri en büyük Portekizli" hakkında coşkuyla yazdı (Life, 1940).

Portekiz, diğer askeri olarak tarafsız devletler İspanya, İsveç ve İsviçre gibi, II. Dünya Savaşı sırasında ABD ile Nazi Almanyası arasındaki ilişkiler için önemli bir yer olacaktır.

İspanya: Franco

General Franco, soylu bir toprak sahibinin varisiyle evli olarak kendisini "caudillo" (lider) olarak kutlattı. 1936'dan itibaren cumhuriyete

karşı savaşı organize etti. Hitler asker, silah, para ve uçak yardımıyla onu destekledi.

ABD Kongresi'nin ilan ettiği tarafsızlığa rağmen, DuPont bombalar tedarik etti. Ford, Studebaker ve GM 12.000 askeri araç sağladı. Texas Oil ve Standard Oil yakıt sağladı. 1939'da Roosevelt yönetimi, Hitler'in Almanyası ve Vatikan ile birlikte faşist Franco hükümetini hemen tanıdı.

II. Dünya Savaşı sırasında Franco'nun İspanyası, ABD büyükelçisinin gözetimi altında Hitler'in Almanyasına önemli bir ekonomik destekçi olarak hizmet etti. Ayrıca AT&T ve Firestone gibi ABD şirketleri, İspanya'daki şubeleri aracılığıyla Alman ordusunu tedarik ettiler (Hayes, 1946).

Fransa: General Pétain

1940'ta, Hitler'in Fransa'daki yıldırım savaşından hemen sonra, ABD Başkanı Roosevelt, General Pétain'in faşist işbirlikçi hükümetini tanıdı.

Böylece, İngiltere'den sonra Fransa en önemli ABD müttefiki kaldı. Aynı zamanda Paris'teki ABD bankalarının şubeleri, Alman işgal güçleriyle işbirliği yaparak, Yahudilerden çalınan hisseleri Nazilere teslim etti; önde gelen Fransız bankası Crédit Lyonnais de aynısını yaptı. Renault ve Citroen gibi Fransız şirketleri de Sovyetler Birliği'ne karşı savaş sırasında Alman Wehrmacht'ına malzeme tedarik ettiler.

1943 yılında, Kuzey Afrika'daki Fransız kolonilerinin ABD Yüksek Komiseri Jean Monnet, Roosevelt yönetimine, anti-faşist direniş hareketiyle işbirliği yapmamasını ve ulusal bilince sahip General Charles de Gaulle'ü "yok etmesini" istedi, çünkü o, savaş sonrası ABD'nin önderlik edeceği "Avrupa'nın yeniden inşası"nın düşmanıydı (De Villiers, 2019: 112).

Çin: Çan Kay-Şek

1925'te, 1912'de kurulan Çin Cumhuriyeti'nin öncüsü Sun Yat-sen'in ölümünden sonra, eski feodal oligarşik klanlar hakim oldu. Onların lideri Hitler hayranı Çan Kay-Şek'ti: "Çin'in en çok ihtiyacı olan şey faşizmdir."

ABD, diktatörü danışmanlar, para ve silahlarla destekledi; Hitler'in Almanyası da danışmanlar, para ve silahlar göndererek destek verdi. 1943'te Roosevelt ve Churchill, Çan Kay-Şek'i ve lüks maiyetini Kahire'ye davet etti (Manthorpe, 2009: 182).

Çin Halk Cumhuriyeti'nin kuruluşundan sonra, ABD, oligarşik Çan Kay-Şek klanını Formosa adasına çekerek kurtaracak; orada 1987'ye kadar "Bolşevik tehdidine" karşı savaşçılar olarak sıkı yönetim altında koruyup finanse edecektir—hatta BM'nin adanın Çin'e ait olduğuna dair kararına karşı bile.

1922'den İtibaren: Adolf Hitler İçin Ford

Henry Ford, I. Dünya Savaşı'ndan sonra en başarılı ABD girişimcisiydi. 1919'dan itibaren Avrupa'da şubeler kurdu: İrlanda, Danimarka, İspanya, Fransa'da, 1922'de Mussolini'nin İtalya'sında, 1924'te Hollanda ve İsveç'te, 1925 ve 1930'da Almanyada.

Ataerkil ve Yahudi karşıtı otokrat Ford, sen-dikalarından ve "Bolşevik tehdidinden" nefret ediyordu; Adolf Hitler'i Mussolini ile birlikte erken keşfetti ve Hitler de Ford'u keşfetmişti. *New York Times*'dan bir muhabir 1922'de Hitler'i Münih'te ziyaret etti ve masasındaki Ford'un fotoğrafı ve Yahudi karşıtı kitabı *The International Jew (Uluslararası Yahudi)* hakkında haber yaptı (The New York Times, 1922).

Ford, kapitalist öncü olarak, 1923'teki darbe girişimini destekledi ve yılda 50.000 dolar bağış yaptı. Almanyaya, İsviçre ve Hollanda'dan kapitalistler daha sonra sponsor olarak katıldılar.

ABD, Hitler'i Destekliyor ve Wehrmacht'ı Silahlandırıyor

ABD şirketleri, savaş sonrası Avrupa'da 1.300 şube kurdu, büyük şirketler satın aldı ve ABD malları için pazarlar açtı. Bu, kısmen 1924 Dawes Planı ve 1930 Young Planı kredi programları sayesinde özellikle Almanyada geçerliydi.

Sonuç olarak, 1930'ların başında Almanyada yaklaşık 400 ABD şirketi bulunuyordu; bunlar arasında Ford, General Motors (GM), Otis Elevator, Remington, Goodyear, DuPont, Coca-Cola, IBM, ITT, Texaco, United Fruit, American Metal, John Deere, International Harvester, Standard Oil ve Singer vardı. General Electric (GE), önde gelen Alman elektrik mühendisliği şirketi AEG'nin büyük hissedarıydı. General Motors, Alman otomobil üreticisi Opel'i satın almıştı. 1933'te Hitler hükümetinin iktidara gelmesiyle işler katlanarak büyüdü (Wilkins, 1974: 155).

Hollywood, Hitler'i Destekledi

Hollywood şirketi 20th Century Fox'un Alman yan kuruluşu Fox Tönende Wochenschau, 1933'ten önce Hitler'in seçim kampanyaları için "Der Führer" ve "Hitler'in Almanyaya İçin Mücadelesi" gibi başlıklarla propaganda filmleri üretmeye başlamıştı.

Nazi Almanyası, Hollywood filmlerinin en büyük alıcısı oldu: Hollywood'daki Nazi konsolosu film senaryolarını kontrol ediyordu ve Hollywo-

"1935'te başlayan yeniden silahlanmayla, Ford ve GM nihayetinde Wehrmacht için sırasıyla 90.000 ve 130.000 askeri araç üretti" (Çizim: Rick Nobles, Chronicle/Sfgate, 2007).

od yapımcıları sansüre razı oldular. Propaganda Bakanı Goebbels, Leni Riefenstahl gibi yönetmenleri öğrenmek için Hollywood'a gönderdi. Faşizmin, nüfusun çoğunluğu iyi eğlendirildiğinde ve apolitik kaldığında iktidarda kalacağına ikna olmuştu (Urwand, 2013).

Alman-Amerikan Petrol Şirketi (DAPG, daha sonra Esso), Standard Oil'in tamamına sahip olduğu yan kuruluşu. DAPG patronu Emil Helfferich, 1933'te hemen Reichsführer SS'nin Arka daşları, yani Himmler Çevresi'ne katıldı.

Hitler Almanya'sının Yeniden Silahlanması

1935'te başlayan yeniden silahlanmayla, Ford ve GM nihayetinde Wehrmacht için sırasıyla 90.000 ve 130.000 askeri araç üretti. Kısım, bunlar dört tekerlekten çekişli ve paletli olarak geniş-

letildi. Avrupa'nın en büyük otomobil üreticisi olan GM, aynı zamanda bombardıman uçakları ve savaş uçakları için tahrik sistemleri ve Alman denizaltıları için torpidolar da üretti. En yüksek üretim hacmi 1944'te gerçekleşti ve üretim 1945'teki savaşın son aylarına kadar devam etti.

Alcoa (Alüminyum), Texaco ve Standard Oil, örneğin İspanya'daki şubeleri aracılığıyla teslimat yaptı. Dow Chemical tutumlarını şöyle açıkladı: "Ürünlerimizle ne yapıldığını sormuyoruz; sadece satışlarla ilgileniyoruz." Pratt & Whitney ve Boeing, Alman otomobil üreticisi BMW ile birlikte roket ve uçak motorları üretti. ITT, Focke-Wulf uçakları da dahil olmak üzere savaş uçaklarının imalatına katıldı ve radar parçaları ve Alman bombaları için patlayıcılar üretti. Bendix otomatik pilot sistemleri tedarik etti. Dikiş makinesi üreticisi Singer, makineli tüfek üretimine geçti.

Böylece Nazi ordusu, ABD şirketlerinin yüksek teknik standartlarından ve seri üretim kapasitelerinden faydalandı. Yıldırım savaşlarından sonra bu durum, Nazilerin Sovyetler Birliği'ne karşı savaşını da uzatacak ve aynı zamanda ABD şirketleri, hem ABD'nin ulusal yeniden silahlanma programı hem de İngiltere ve Fransa gibi müttefiklere ve Sovyetler Birliği'ne yapılan ödünç verme ve kiralama teslimatları için ABD hükümetinden aldıkları siparişler sayesinde işlerini genişleteceklerdi (Pauwels, 2013: 235 ve 266).

ABD Şirketleri: “Yahudilerden Arındık”

ABD yan kuruluşları, 1933'ten sonra Yahudilerin ayrımcılığa tabi tutulmasına da katıldı. Ford, 1936'da “sadece Ari personelle çalışacağını” ilan etti. GM, Yahudi tedarikçilerle bağlarını kesti. Sportpalast'ta Goebbels'in propaganda konuşmaları sırasında “Coca-Cola buz gibi” pankartları gamalı haçın yanında asılıydı. Coca-Cola kamyonları Hitler Gençliği yürüyüşlerine eşlik etti. Coca-Cola, devlet radyosunda, parti gazetelerinde, popüler dergilerde ve önde gelen Yahudi karşıtı gazete Der Stürmer'de reklam verdi. Coca-Cola, Hitler devletinin bir parçası olarak hareket etti ve aynı zamanda ABD devletinin de bir parçasıydı.

IBM, 1925'te Alman veri şirketi Dehomag'ı satın almıştı. Hitler'in iktidara gelmesiyle birlikte Almanyadaki satışlar fırladı. 1934'te açılan IBM fabrikasının başı, “Alman ulusal bedenini parçalara ayırıyoruz” dedi.

ABD Şirket Yöneticileri İçin Hitler'in Nişanı

1937'de Hitler, Alman İmparatorluğu'na olağanüstü hizmet eden yabancıları onurlandırmak için Alman Kartalı Nişanı (DAO) kurdu. IBM patronu Thomas Watson, bunu ilk alanlardan biriydi:

42 ülkeden 2.500 delegenin katıldığı, Almanya parlamentosu Reichstag'da gamalı haç bayrakları altında 1937 yıllık Uluslararası Ticaret Odası toplantısını düzenlemişti. Henry Ford, nişanı 1938'de 75. doğum gününde aldı. GM başkan yardımcısı James Mooney, o yıl nişanı aldı.

ABD, 1936 Olimpiyatlarını Berlin İçin Kurtardı

1931'de Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC), 1936 Olimpiyatlarını Almanya'ya verdi. Ancak 1933'ten itibaren Hitler'in Almanyasında Yahudiler spor kulüplerinden atıldı. Bu, Oyunların Almanyada yapılmasına karşı dünya çapında protestolara yol açtı. Ancak Amerikan Olimpiyat Komitesi (AOC) başkanı Avery Brundage, karşı hareketi organize etti: Chicago'lu emlak yatırımcısı, kendini açıkça Yahudi karşıtı olarak tanımlıyordu: “Chicago'daki kulübüme de Yahudiler giremez.” Boykot hareketini bir “Yahudi-Komünist komplosu” olarak gördü.

IOC Başkan Yardımcısı Sigfrid Edström buna katılanlardandı: İsveçli elektrik mühendisliği şirketi ASEA'nın başı, Hitler'in Almanyasıyla iyi iş yapıyordu. Faşist eksen güçleri İtalya ve Japonya ve Güney Afrika'daki ırkçılık rejimi de Berlin'i destekledi. Oyunlar muhteşem bir başarıydı: 1932'deki Los Angeles Olimpiyatları, özenle hazırlanmış kitle gösterisi için model olarak hizmet etti. Brundage, sırayla yükseldi ve 1952'de IOC başkanı oldu. 1971'de hâlâ şöyle diyordu: “Berlin Oyunları, modern zamanların en güzeliydi.”

Nazilere Mesafeli ABD Büyükelçisi, Hitler Hayranı Tarafından Değiştirildi

1933'te Roosevelt, William Dodd'ı Almanya'ya yeni büyükelçi olarak atadı. Keskin liberal, Nazi Almanyasını eleştirdi; bu da ABD şirketlerini, Wall

Eski Başkan Hoover, 8 Mart 1938'de Reich Şansölyeliği'nde Şansölye Adolf Hitler ve Hugh Wilson ile birlikte (Fotoğraf: National Archives, 2017).

Street'i ve Dışişleri Bakanlığı'nı onun görevden alınması için zorladı. Dodd, 1937'de Hitler hayranı Hugh Wilson tarafından değiştirildi (Dodd & Dodd, 1941: 174). Wilson, Hitler'i "Almanya'yı komünist etkilerine karşı dirençli hale getirdiği ve işçilerin daha yüksek ücret taleplerini bastırdığı için" övdü. Wilson daha sonra Fransız ve İngiliz büyükelçilerinin yanında resmen Hitler'in NSDAP parti konferanslarına katıldı.

Sovyetler Birliği'ne Karşı Hitler'i Finanse Etmek

Faşist rejimlerin desteğiyle, ABD'li kapitalistler Dış İlişkiler Konseyi (CFR) yardımıyla anti-komünist küresel stratejilerini daha da geliştirdiler; CFR, I. Dünya Savaşı'ndan hemen sonra kurulan önde

gelen özel ABD dış politika düşünce kuruluşuydu. 1939'da, savaş hedefi açıkça "Amerikan Yüzyılı" ve "Amerikan Emperyalizmi!" olarak belirtildi (Panitch & Gindin, 2013).

Bunu başarmak için, mevcut en önemli tarihsel faktör olan "uluslararası proletaryanın ayaklanması"yla mücadele edilmeliydi. Böylece CFR, Başkan Wilson ve Wall Street danışmanlarının Versay'da zaten izlediği stratejiyi güncelledi. Almanya, Japonya ve İtalya'nın üç faşist hükümeti, "Bolşevik tehdidine" ve Sovyetler Birliği'ne karşı Anti-Komintern Paktı'nı oluşturdular. 1939'dan itibaren Macaristan, Franco'nun İspanyası, Danimarka, Finlandiya, Hırvatistan, Slovakya, Bulgaristan ve Çan Kay-Şek'in Çin'i de Pakt'a katıldı.

Sonuç olarak ABD kapitalist seçkinleri, burada faşist Anti-Komintern Paktı ile aynı hedefe sahipti.

Hitler'in Wall Street Önderliğindeki Avrupa Savaş Bankası

1930 yılında Wall Street, Uluslararası Ödemeler Bankası'nı (BIS) kurdu. ABD, (ABD'nin neden olduğu) "küresel ekonomik kriz" nedeniyle Alman Reich'in tazminat ödemelerini askıya almıştı. Ancak BIS, devam eden alacaklara ilişkin talebi kurumsallaştırdı ve ödeme süresini 1986'ya kadar uzattı. ABD, İngiltere, Almanya, Fransa, İtalya, Belçika, Japonya ve İsviçre merkez bankaları BIS'te hisseye sahipti. Sovyetler Birliği 1945 yılına kadar ve sonrasında bu kurumdan dışlandı (Trepp, 2013; Smith, 1989; Lebor, 2013).

BIS, merkez bankaları için ilk uluslararası banka idi, ancak bir devlet kurumu değil, tamamen özel bir bankaydı. Finans cenneti İsviçre'de bulunuyordu ve İsviçre hükümeti ile İsviçre özel bankaları tarafından destekleniyordu. BIS, sınır ötesi statüye sahipti ve İsviçre bankacılık denetimine tabi değildi. İlk direktörü Gates McGarrah, hem New York Federal Rezerv Bankası'nın hem de özel şirketlerin direktörüydü. ABD hükümeti BIS'in tamamen özel bir tüzel kişilik olarak kurulmasını yasakladığında, J.P. Morgan gibi Wall Street bankaları özel kuruluşunu destekledi ve McGarrah'ı BIS'teki temsilcisi ve başkanı olarak atadı. McGarrah, BIS'i "herhangi bir hükümet veya siyasi kontrolünden tamamen bağımsız" olması nedeniyle övüyordu.

Özel Bir Merkez Bankası-ve Ayrıca Antisemit

Wall Street'ten sonra, Hitler'in Almanya'sı üst yönetimin çoğunu sağladı. 1933'te Alman bankacı Carl Melchior, Yahudi kökenli olduğu için yönetim kurulundan ihraç edildi. Böylece BIS, Wall Street'in liderliğinde, Başkan Roosevelt ve Yahudi Hazine Bakanı Henry Morgenthau'ya karşı çıkan

Hitler'in savaş bankası haline geldi. 1938'den itibaren BIS, Hitler'in Wehrmacht'ının yıldırım savaşlarına katıldı: Avusturya merkez bankasının altınlarını Alman Reich'ına, ardından 1939'da işgal altındaki Çekoslovakya'nın altınlarını ve son olarak da Fransa, Belçika, Lüksemburg, Hollanda, üç Baltık ülkesi ve Norveç'in altınlarını transfer etti. 1940 yılında, Harvard mezunu ve anti-Semist Thomas McKittrick yönetimi devraldı. McKittrick, ABD'li Lee Higginson bankasından gelmişti. Savaşan tüm tarafların merkez bankaları, faşist Anti-Komintern Paktı'nın üç üye ülkesi olan Almanya, İtalya ve Japonya ile Hitler'in işgal ettiği ülkeler de dahil olmak üzere BIS'in üyesi oldu.

Nazi Almanya'sı İçin Çalınan Altın ve Hisselerin Aklanması

BIS, yağmalanan altın ve hisseleri yabancı paraya çevirerek Nazi rejiminin yurtdışında savaş çabası için gerekli malları satın almasını sağladı, örneğin:

*Portekiz'de çelik sertleştirme için tungsten,

*tarafsız İspanya'daki Standard Oil, Texaco, Westinghouse, Chrysler ve Singer yan kuruluşlarından tungsten ve ürünler,

*İsviçre'de toprak, cephanes, takım tezgahları ve elektronik, ayrıca Ford'un İsviçre yan kuruluşundan,

*tarafsız İsveç'te yüksek kaliteli demir veya çelik, hammaddeler, bakır, elektronik ve bilyalı rulmanlar,

*Almanya'daki ABD şirketlerinin ürünleri

*tarafsız Türkiye'de krom ve kobalt,

*Polonya, Avusturya ve Güney Amerika'daki diğer ürünlerden demir.

BIS, Yahudi mülklerinin Aryanlaştırılmasına da katıldı. Örneğin, BIS, Chase Bank (Rockefeller) ve J.P. Morgan'ın Paris hesaplarından elde edilen Ar-

yanlaştırma kârlarını Reichsbank'a aktardı. Chase, Nazi yetkilileriyle yakın işbirliği içinde, yalnızca Paris'te zengin Yahudi hissedarlara ait yaklaşık 100 hesabı dondurdu. BIS, İsviçre ve ABD dahil olmak üzere katılımcı ülkelerin özel ve merkez bankalarında hesaplar tuttu. Altının çoğu New York'taki ABD merkez bankasına, bir kısmı ise Londra'daki İngiltere Merkez Bankası'na aktarıldı. Merkez bankaları – Alman Reichsbank da dahil – BIS kârlarından temettü aldı.

Zorla ve Köle Emekleriyle ABD Üretimi

Toplama kampı mahkumlarının kullanılması Ford ve GM için olağan bir durumdu (Billstein vd., 2004). Uçak üreticisi Focke-Wulf ve AEG'nin ana hissedarları olan ITT ve GE de Coca-Cola ve Kodak gibi köle işçileri çalıştıran şirketler arasındaydı. 40'tan fazla ABD şirketi zorla çalıştırma uyguladı (Kahn, 2000). IBM, Avrupa'daki savaş ve mahkum nakilleri ile toplama kampı mahkumlarının kayıtlarına ilişkin veriler sağladı (Black, 2001).

ABD Bankalarının Gizli Servisi

"Tarafsız" İsviçre, aynı zamanda ABD savaş istihbarat ajansı Stratejik Hizmetler Ofisi'nin (OSS) Avrupa karargahına da ev sahipliği yaptı. OSS, iki önde gelen Wall Street avukatı William Donovan ve Allen Dulles tarafından kuruldu ve yönetildi. Onlar, yine bir Wall Street avukatı olan John Foster Dulles ile birlikte, savaş sırasında BIS'i ve ABD şirketlerinin Avrupa'daki gizli anlaşmalarını korudular, hatta onları Roosevelt yönetimine karşı temsil ettiler.

OSS, BIS'in üst yönetimi, özellikle McKittrick ve Per Jacobssen, İsveç Merkez Bankası temsilcisi ve Wallenberg klanına ait İsveç şirketleri ve ban-

kalarıyla yakın ilişkiler sürdürdü: Enskilda ve SEB (bankalar), SKF (Çelik), Ericsson (elektronik) ve Atlas Copco (kompresörler). Bunlar, ABD ve İsviçre'den sonra Hitler Almanyası'nın en önemli tedarikçileri arasındaydı. Jacobssen, McGarrah gibi, ulusal ve küresel düzeyde faaliyet göstermesi ve devletler tarafından düzenlenmemesi gereken "serbest ekonomi"nin fundamentalist bir savunucusuydu. Bu nedenle, 1931'den 1956'ya kadar tamamen özel bir kuruluş olan BIS'in baş ekonomisti olarak görev yaptı ve yönetim ekibinin en uzun süre görev yapan üyesi oldu (Sweden and Jewish Assets, 1999).

OSS ve BIS de Yahudilerin yok edildiğini çok iyi biliyorlardı. Yine de bunu önemsizmiş gibi gösterdiler (Petersen, 1996: 570), böylece Dışişleri Bakanlığı da bunu Yahudi propagandası olarak önemsizleştirdi. Böylece ABD, Holokost'un tamamlanmasına kasten izin verdi ve yeterli varlığa sahip olduğunu kanıtlayabilen ve bu nedenle ABD'ye göç etmesine izin verilen sadece birkaç Yahudi'yi korudu.

Alman ve ABD Silah Fabrikalarının Bombalanmaması!

ABD ve İngiltere, savaş sonunda Almanya'daki 131 şehri bombaladı, ancak esas olarak şehir merkezlerini. Yarım milyon sivil öldürüldü—silah fabrikaları, hem ABD hem de Alman, bombalanmadı (United States Strategic Bombing Survey, 1945).

Wehrmacht, ilerleyen Kızıl Ordu'yla savaşmak için iyi donanımlı olmalıydı. Bu, Şubat 1945'teki savaşın sonunda Dresden şehrinin bombalanmasında da görüldü: İngiliz ve ABD bombardıman uçakları ölümcül yüklerini sadece meskun şehir merkezine, ABD bombardıman uçaklarının Hiroşima ve Nagazaki'de birkaç ay sonra yaptığı gibi attılar.

1942'den İtibaren: Sovyetler Birliği İçin de Kısa ve Küçük Yardım

1920'lerden itibaren, çeşitli ABD'li aktörler Hitler'e finansal, siyasi ve medyada destek vermişlerdi. 1935'ten itibaren ABD şirketleri askeri ve teknolojik yardım sağlamıştı. Sonuç olarak, 1941'e gelindiğinde Wehrmacht, doğuda (Avusturya, Polonya, Çekoslovakya), batıda (Fransa, Belçika, Hollanda, Lüksemburg) ve kuzeyde (İskandinavya) yaptığı yıldırım savaşları ve baskınlarda zafer kazanmıştı. Ardından Yunanistan ve Balkanlar'ı işgal etmişti. 22 Haziran 1941'de ana savaş çabası başladı: Sovyetler Birliği'ne karşı yok etme ve soykırım savaşı. Karşılıklı savaş ilanı Aralık 1941'e kadar yürürlüğe girmediğinden, ABD şirketleri Hitler'in ordusuna açıkça yardım sağlamaya devam etti.

Stalin, Temmuz 1941'de Roosevelt'e gerekli yardım malzemelerinin bir listesini göndermişti. 1941'in sonunda, ABD Kongresi Lend-Lease Yasası'nı kabul etti. Ancak, Kızıl Ordu 1942 sonu/1943 başında Stalingrad'da Wehrmacht'ı durdurana kadar ciddi teslimatlar başlamadı: makineli tüfekler, yakıt, tanklar, gemiler, uçaklar, alüminyum, ilaçlar, gıda, sert ödeme karşılığında. Ancak 1943'te Roosevelt ve Churchill, Sovyetler Birliği'ne askeri destek olarak Avrupa'da ordularının ilerlemesi anlamına gelen "ikinci cephe"nin açılmasını yine reddettiler (Harriman & Abel, 1975: 74 ve 215). Böylece ABD, bu "ikinci cepheyi", yani Fransa'ya askerlerini çıkarmayı, I. Dünya Savaşı'nın sonunda olduğu gibi, mümkün olduğunca geç, Haziran 1944'te, savaşın bitmesinden kısa bir süre önce açtı.

Savaş Sonrası: Ana Düşman Yine Sovyetler Birliği

Böylece Büyük Britanya toplamda 41 milyar dolar yardım alırken, Sovyetler Birliği sadece 11 mil-

yar dolar, yani bu miktarın dörtte birini aldı (Schlauch, 1985: 149 ve 155). Böylece ABD hükümeti, savaş sonrası Ocak 1945'te Stalin'in yardım talebini reddetti. Sovyetler Birliği sadece yaklaşık 3 yıl boyunca müttefikti ve taktiksel, ikincil bir müttefikti. Avrupadaki tüm anti-komünist faşist diktatörlere destek, çok daha uzun sürdü. Ve özellikle aksine, Hitler'in Almanyasına verilen destek, her şeyden önce, siyasi, ekonomik, teknolojik ve medya açısından çok daha kapsamlıydı, ayrıca kapsam, etki ve son olarak süre açısından da. Bu yüzden savaştan kısa süre sonra, Roosevelt'in halefi Harry Truman yönetimindeki ABD hükümeti, Sovyetler Birliği'ni 1918'den beri olduğu gibi sistemin temel düşmanı olarak yine ilan etti. Böylece ABD, savaştan sonra Hitler döneminden Almanya'nın anti-komünist potansiyelinin ve personelinin yaklaşık %98'ini cezasız bırakacak ve onları Sovyetler Birliği'ne karşı anti-komünist hedefleri için kullanmaya devam edecekti.

Ve ABD sadece bu Alman personeliyle bu şekilde ilgilenmeyecekti, başlangıçta ABD'nin varoluşunu zorladığı yeni ayrı devlet, Batı Federal Cumhuriyeti'nin yardımıyla. Ayrıca, Nazi dönemiyle işbirliği yapan ve bundan kâr elde eden ABD aktörleri de cezasız kaldı. Nuremberg'deki, 1945'ten 1949'a kadar süren, ABD tarafından organize edilen kapsamlı Ceza Mahkemesi'nde bile adları geçmedi— yağmalanmış altın, yağmalanmış hisseler, Yahudi bankalarının ve şirketlerinin Aryanlaştırılması— Nuremberg'de hiç konu olmadı! Aynı durum, Nazi müttefiklerinin ve Hitler Almanyası tarafından işgal edilen ülkelerin ve işbirlikçi hükümetlerinin anti-komünist personeli için de geçerliydi. Fransa, İtalya, Belçika, Hollanda, Lüksemburg, İsviçre ve benzeri ülkeler gibi – hepsi ortak düşmana, işçi hareketine, sömürge karşıtı kurtuluş hareketlerine, Çin Halk Cumhuriyeti'ne ve benzeri ülkelere karşı – ve özellikle Sovyetler Birliği'ne karşıydılar.

1945: Anti-Komünist Savaş Bankasının Devamı

İşte bu yüzden ABD, Marshall Planı ve NATO yardımıyla, sadece Nazilerin halefi Federal Cumhuriyet'te değil, aynı zamanda ABD'de ve Batı, Kuzey ve Güney Avrupa ülkelerinde, faşist rejimlerden kâr elde eden ve onlarla işbirliği yapanların ezici çoğunluğunu cezadan korudu: Onlar şirketlerde, bankalarda, yargıda, medyada, orduda, gizli servislerde, bilimlerde ve bazı istisnalarla ve yeni partilerin kurulmasıyla siyasette de lider pozisyonlarında onaylandılar veya yeniden göreve getirildiler (Rügemer, 2020: 64). BIS, OSS ve lider personeli ile işbirliği içinde—BIS'ten direktör McKittrick ve baş ekonomist Jacobssen, OSS'ten Allen Dulles ve John Foster Dulles—savaş sırasında ABD kılavuzluğunda Avrupa'nın savaş sonrası yeniden yapılanmasını hazırlamıştı. Böylece, 1944'te ABD önderliğinde kurulan Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu (IMF) karşısında Hitler'in transatlantik savaş bankası feshedilmedi; bu kuruluşlar ABD Hazine Bakanı Morgenthau ve Fransız ve Sovyet delegasyonlarının taleplerine karşı kurulmuştu. Ancak ünlü İngiliz ekonomist John M. Keynes bile BIS'in devam etmesinden yanaydı.

BIS ve Marshall Planı

Jacobssen, 1956'ya kadar BIS'in baş ekonomisti olarak kaldı: Böylece, NATO'nun ekonomik ikizi olan anti-komünist Marshall Planı, 1947'den itibaren BIS aracılığıyla uygulandı. Sovyetler Birliği dışlandı. Marshall Planı parası, sadece alıcı ülkelerin hükümetlerinden Fransa'da General Charles de Gaulle gibi tüm sol kanat ve milliyetçi bilinçli temsilciler çıkarıldıktan sonra serbest bırakıldı. Yunanistan'da ABD ordusu, zaferin eşiğinde olan

faşizm karşıtı direniş hareketini önce mağlup etti. 1948 ile 1952 arasında on binlerce komünist ve faşizm karşıtı hapse atıldı ve 1.500'den fazlası idam edildi. Sadece monarşi yeniden kurulduktan ve eski Nazi işbirlikçilerinden oluşan bir hükümet kurulduktan sonra Marshall Planı fonları akmaya başladı (Rügemer, 2020: 46).

Belli Başlı Nazi İşbirlikçilerinin Korunması

BIS aynı zamanda 1951'de kurulan ve "Montanunion" olarak da bilinen Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu'na (AKÇT) da kredi verdi: Almanya ve işgal edilen Fransa, Belçika, Lüksemburg, Hollanda ve İtalya devletlerindeki 150 kadar şirketi, Nazi rejimiyle kârlı bir şekilde işbirliği yapan kömür ve çelik sanayi şirketlerini bir araya getirdi. Böylece, o zamanlar güçlü olan faşizm karşıtı partiler ve hareketlerin talep ettiği ceza, dağılma ve kamulaştırma kaderinden kurtuldular. AKÇT'nin ilk Yüksek Komiseri, OSS ve BIS ile ve her iki Dulles ve Jacobssen ile Avrupa'nın savaş sonrası planlamasına katılan ABD bankacısı Jean Monnet oldu. Böylece o "Avrupa'nın kurucu babası" oldu (Rousel, 1996: 517 ve 708).

Savaş Sonrası BIS Kuryeleri

Jean Monnet gibi, BIS'in önde gelen kişilikleri savaş sonrası ABD önderliğindeki "yeniden yapılanmanın" aktivistleri oldu:

1946'da McKittrick, Chase Bank'ın başkan yardımcısı olarak Wall Street'e döndü; bu banka, Bank of Manhattan ile birleşerek en büyük ABD bankası oldu.

Allen Dulles, OSS'in halefi CIA'nın başı oldu ve "Bolşevik tehdidine" karşı mücadeleye devam etti.

Aynı düşmanla mücadele eden John Foster Dulles, ABD Dışişleri Bakanlığı'nın başı oldu.

BIS yönetim kurulu üyesi olan Alman Karl Blessing, ABD tarafından dayatılan geçici ayrı devlet Batı Federal Cumhuriyeti'nin merkez bankasının başı oldu.

BIS baş ekonomisti Jacobssen, 1956'da BIS'ten ayrılarak Washington'daki Uluslararası Para Fonu'nun direktörü oldu; bu görevi 1963'te ölene kadar sürdürdü.

BIS Geleneği Günümüze Kadar: Ekonomideki Yeni Nobel Ödülü

1968 yılında, BIS'in kurucu üyesi olan ve Jacobssen tarafından temsil edilen İsveç Merkez Bankası (Riksbank), İsveçli mucit ve iş adamı Alfred Nobel'in anısına Nobel Barış Ödülü başta olmak üzere Nobel Ödülleri'ne eklenen Nobel Ekonomi Ödülü'nü başlattı. Ancak bu referans yanıltır, sahte bir bilgidir. 19. yüzyılda yaşamış olan Nobel, neoliberal bir düşünür değildi.

Bu yeni Nobel Ödülü, BIS ve baş ekonomisti Jacobssen tarafından uygulanan doktrinin uzun vadeli bir takdir olarak görülebilir. Ödül, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ABD'de ("Chicago Boys") "neoliberal" olarak adlandırılan bu ekonomik doktrinin yükselişine koşut olarak ortaya çıktı. Ayrıca, devletin üzerinde sermayenin özgürlüğüne öncelik verdi. Neoliberal doktrinin "bilimsel" olarak ayrıntılı bir şekilde ele alınmasının temelleri, 1938 yılında ABD'li ideolog Walter Lippmann tarafından Paris'te düzenlenen toplantıda atılmıştır: 1917 yılında, ABD'nin Wall Street, Standard Oil, Dupont ve United Steel'in sermaye kazançlarını güvence altına almak için Avrupa savaşı'na müdahale etmesi gerektiğine dair ABD Başkanı Wilson için kamuoyuna yönelik gerekçeyi formüle etmişti. 1938'de Paris'te Roger Auboin de öncü bir rol oynadı: Auboin, Fransız merkez bankasının başkanı ve aynı zamanda BIS'in başkanıydı (Rügemer, 2025: 229).

Böylece, yeni Nobel Ekonomi Ödülü, öncelikle kapitalist yanlısı, neoliberal doktrinin temsilcilerine, örneğin Richard Nixon ve Ronald Reagan yönetimlerine ve diğerlerinin yanı sıra Şili'deki General Pinochet'nin faşist diktatörlüğüne danışmanlık yapan Friedrich von Hayek ve Milton Friedman'a verildi (Valdés, 1995).

Sonuç

Bu makale, ABD'nin 1918'den itibaren sürdürdüğü anti-komünist strateji çerçevesinde Hitler'i ve Nazi Almanyası'nı sistematik olarak desteklediğini göstermektedir. Wall Street bankaları ve çok uluslu şirketler (Ford, GM, IBM, Standard Oil vb.), Wehrmacht'ı silahlandırmanın ötesinde, Uluslararası Ödemeler Bankası (BIS) aracılığıyla Nazi savaş ekonomisinin finansmanını sağlamış, yağmalanan altınların ve Yahudi mallarının aklanmasına katkıda bulunmuş, hatta köle işçi kullanımına ortak olmuştur. Sözde tarafsızlık döneminde ve savaş sırasında süren bu işbirliği, ABD'nin asıl hedefinin faşizmi değil, Sovyetler Birliği'ni yok etmek olduğunu; bu nedenle Hitler'i bir vekil olarak kullandığını ortaya koymaktadır. Stalingrad sonrası sınırlı Lend-Lease yardımı ve ikinci cephenin kasıtlı geciktirilmesi bu stratejiyi pekiştirmiştir. Savaş sonrasında ABD, Nazi işbirlikçilerini cezasız bırakmış, BIS'i Marshall Planı'yla entegre etmiş ve emperyal hegemonyasını sürdürmüştür. Böylece Hitler'in imha savaşı, ABD için bir vekalet savaşı niteliğinde olup, Washington'un Avrupadaki egemenliğini pekiştirmesine hizmet etmiştir.

Notlar

¹ Bu makalenin konusu hakkında daha ayrıntılı bilgi ve kaynaklar için bkz: Rügemer, W. (2025). Fatal Friendship: How the USA Conquered Euro-

pe, First Phase: From World War I to World War II. London: Canut Press International. (ayrıca Almanca: Verhängnisvolle Freundschaft, Köln 2023; Fransızca: Amitié fatale; Hamburg 2024; İspanyolca: Una Amistad condenada, Hamburg 2025; Yunanca ve Çince baskı 2026).

Kaynakça

- Asserate, A. W., & Mattioli, A. (Eds.). (2006). *Der erste faschistische Vernichtungskrieg: Die italienische Aggression gegen Äthiopien 1935–1941*. Cologne: SH-Verlag.
- Behnen, M. (1999). *Dollars für Mussolini – amerikanischer Corporate Liberalism und Faschismus 1922–1933 (Working Paper No. 120/1999)*. Berlin: Freie Universität Berlin, John F. Kennedy-Institut für NordAmerikastudien.
- Billstein, R., Fings, K., Kugler, A., & Levis, N. (Eds.). (2004). *Working for the Enemy: Ford, GM and Forced Labour in Germany during the Second World War*. New York: Berghahn Books.
- Black, E. (2001). *IBM and the Holocaust: The Strategic Alliance between Nazi Germany and America's Most Powerful Corporation*. New York: Crown Publishers.
- De Villiers, P. (2019). *J'ai tiré sur le fil du mensonge et tout est venu*. Paris: Fayard.
- Dodd, W. E. Jr. & Dodd, M. (Eds.). (1941). *Ambassador Dodds' Diary, 1933-1938*. New York: Harcourt, Brace & Co.
- Hayes, C. J. H. (1946). *Wartime Mission in Spain, 1942–1945*. New York: Macmillan Company.
- Kahn, J. (2000). A fund is planned by U.S. companies for Nazis' victims. *The New York Times*. (April 29).
- Kinzer, S. (2013). *The Brothers: John Foster Dulles, Allen Dulles, and Their Secret World War*. New York: Times Books.
- Lebor, A. (2013). *Tower of Basel: The Shadowy History of the Secret Bank that Runs the World*. New York: PublicAffairs.
- Life Magazine. (1940). Portugal: The War has made it Europe's Front Door. (29 July).
- Manthorpe, J. (2005). *Forbidden Nation: A History of Taiwan*. New York: Palgrave Macmillan.
- Panitch, L., & Gindin, S. (2013). *The Making of Global Capitalism: The Political Economy of American Empire*. London: Verso.
- Pauwels, J. (2013). *Big Business avec Hitler*. Bruxelles: Éditions Aden.
- Petersen, N. (Ed.). (1996). *From Hitler's Doorstep: The Wartime Intelligence Reports of Allen Dulles, 1942–1945*. University Park, PA: Pennsylvania State University Press.
- Baker, R. S. (1923). *Woodrow Wilson Memoiren und Dokumente über den Vertrag zu Versailles*. Leipzig: Paul List Verlag.
- Roussel, E. (1996). *Jean Monnet: 1888–1979*. Paris: Fayard.
- Rügemer, W. (2020). *Imperium EU: ArbeitsUnrecht, Krise, neue Gegenwehr*. Hamburg: VSA Verlag.
- Rügemer, W. (2025). *Fatal Friendship: How the USA Conquered Europe from World War I to World War II*. Canut Int. Publishers.
- Schlauch, W. (1985). *Rüstungshilfe der USA 1939–1945*. Koblenz: Bernard & Graefe.
- Smith, A. (1989). *Hitler's gold: The story of the Nazi war loot*. London, UK: Bloomsbury.
- Sweden and Jewish Assets. (1999). Final Report from the Commission on Jewish Assets in Sweden at the Time of the Second World War. Stockholm. (Sverige och Judarnas tillgångar, sou 1999).
- The New York Times. (1922). Berlin hears Ford is backing Hitler; Bavarian anti-Semitic Chief has American's portrait and book in his office. (December 20).
- Tooze, A. (2015). *Sintflut. Die Neuordnung der Welt 1916 – 1931*. München: Siedler Verlag
- United States Strategic Bombing Survey. (1945). *The Effects of Strategic Bombing on the German War Economy*. Washington, DC: Overall Economic Effects Division.
- Trepp, G. (1993). *Bankgeschäfte mit dem Feind: Die Bank für Internationalen Zahlungsausgleich im Zweiten Weltkrieg: Von Hitlers Europabank zum Instrument des Marshallplans*. Zürich: Rotpunktverlag.
- Urwand, B. (2013). *The collaboration: Hollywood's pact with Hitler*. Harvard University Press.
- Valdés, J. G. (1995). *Pinochet's Economists: The Chicago School in Chile*. Cambridge University Press.
- Wilkins, M. (1974). *The Maturing of Multinational Enterprise: American Business Abroad from 1914 to 1970*. Harvard University Press.
- Zinn, H. (1999). *A People's History of the United States (20th anniversary ed.)*. New York: Harper Collins.